

EKSAMEN I JURIDISKE VALGEMNER

HØST 2015

Dato: Tirsdag 24. november 2015

Tid: Kl. 10:00 – 14:00

JUS5920 Naturressursrett i et miljøperspektiv

Oppgaven vil bli bedømt under forutsetning om at du har brukt $\frac{3}{4}$ av tiden på del 1 og $\frac{1}{4}$ av tiden på del 2.

Del 1

I småbyen Lillevik, som er kommunesenter i Storebø kommune, hadde det russiske selskapet Arctic Mining etablert et kontor med fem ansatte. Foranledningen var kartleggingen av mineralforekomster som hadde vært foretatt av Norges Geografiske Undersøkelser (NGU) fem år tidligere. Undersøkelsen resulterte i at et større område i kommunen ble avsatt til råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel, jfr. plan- og bygningsloven § 11-7. Den lokale gründeren og konsulenten Peder Ås, som hadde jobbet i NGU i nesten 20 år og hadde god kjennskap til NGUs undersøkelser, hadde tidlig sikret seg undersøkelsesrett til forekomsten. Han solgt retten videre til Arctic Mining for 10 millioner kroner. I forbindelse med salget hadde Peder kontaktet kommunen og fått ordfører Marte Kirkeruds underskrift på en erklæring om at hennes parti ønsket gruvedrift velkommen i kommunen og ville se velvillig på en fremtidig reguleringsplan om utnyttelse av malmforekomsten.

Planen er å ta ut masser i et dagbrudd tilsvarende 20.000 kubikkmeter per år, og å eksportere mineralene. Lillevik ligger ved en fjord, og Arctic Mining ønsker å slippe ut overskuddsmassene sammen med de kjemikaliene som brukes i oppredningsvirksomheten i fjorden. Til oppredningsvirksomheten vil det være behov for store mengder ferskvann.

- a) Arctic Mining hyrer deg som advokat, og ber deg utarbeide en oversikt over hvilke tillatelser og offentlige vedtak som trengs for å starte opp selve gruvedriften og oppredningsverket (fabrikkanlegget som produserer mineraler fra massene som tas ut av gruen). Selskapet har fulgt med på debatten rundt kontroversielle gruvesaker de senere årene, og ønsker i tillegg en oversikt over hvilken miljølovgivning de må ta hensyn til. De vil også ha ditt syn på i hvilken rekkefølge de bør henvende seg til de ulike myndighetene og om det finnes noen institusjon som samordner saksbehandlingsprosessene.

- b) Lars Holm har fått nyss om salget av undersøkelsesretten til Arctic Mining, og har – som leder av Lillevikfjordens venner – engasjert seg mot planene om gruvedrift. Han henvender seg til deg som juridisk saksbehandler i kommunen med en bekymring om at kommunen som ansvarlig myndighet vil favorisere gruveselskapet. Han ber deg om en redegjørelse for hvordan kommunen vil legge opp saksbehandlingen slik at miljøhensynene blir tilstrekkelig ivaretatt.

Del 2

Foreta en kort drøftelse av begrepet «økosystembasert forvaltning».

Vedlegg!

Sensuren faller tirsdag 15. desember klokken 15.00. Kontroller på StudWeb eller ta kontakt med Infosenteret på 22 85 95 00.

Kandidatene har rett til en redegjørelse for sensurvedtaket ved henvendelse til sensorene innen en uke etter sensur. Kontaktinformasjon for sensorer finnes på Fakultetets nettsider. Du kan også ta kontakt med infosenteret. Klagefristen er tre uker etter sensur.

Oslo, 24.11.2015

Forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven

§ 1. Innhold og generelle bestemmelser

Forskriften inneholder plan- og bygningslovens bestemmelser om konsekvensutredninger for planer etter loven og presiserer og utfyller disse. Reglene gjelder for planer som angitt i forskriften § 2 og § 3.

Formålet med bestemmelsene om konsekvensutredninger (KU) er å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av planer, og når det tas stilling til om, og på hvilke vilkår, planer kan gjennomføres.

Saksbehandling etter forskriften skal ivareta krav til utredning og dokumentasjon som følger av annet lovverk og som er relevante for den beslutningen konsekvensutredningen skal ligge til grunn for. Avgjørelser etter forskriften er ikke enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

Forskriftens geografiske virkeområde følger av plan- og bygningsloven § 1-2.

Den som fremmer forslag til plan etter plan- og bygningsloven, heretter kalt forslagsstiller, skal selv vurdere om planen faller inn under forskriftens saklige virkeområde.

Forslag til planprogram og konsekvensutredning utarbeides av forslagsstiller.

§ 2. Planer som alltid skal behandles etter forskriften

Følgende planer skal alltid behandles etter forskriften;

- a) regionale planer med rammer for utbygging,
- b) kommuneplanens arealdel,
- c) kommunedelplaner med områder for utbyggingsformål,
- d) områdereguleringer, og detaljreguleringer på mer enn 15 dekar, som omfatter nye områder til utbyggingsformål,
- e) områdereguleringer som fastsetter rammer for tiltak i vedlegg I og vedlegg II,
- f) reguleringsplaner for tiltak i vedlegg I.

Bokstav f gjelder ikke for reguleringsplaner der det konkrete tiltaket er konsekvensutredet på høyere plannivå og der reguleringsplanen er i samsvar med overordnet plan.

Fylkeskommunen er ansvarlig myndighet etter bokstav a. Kommunen er ansvarlig myndighet etter bokstav b–f, der ikke annet fremgår av vedlegg I eller vedlegg II.

For tiltak i vedlegg I der det ikke utarbeides plan, skal tiltaket behandles etter forskrift om konsekvensutredninger for tiltak etter sektorlover.

§ 3. Planer som skal vurderes nærmere

Følgende planer skal vurderes etter vedlegg III;

- a) områdereguleringer som innebærer andre vesentlige endringer av kommuneplan enn angitt i § 2 bokstav d,
- b) detaljreguleringer på inntil 15 dekar som innebærer endringer av kommuneplan eller områderegulering,
- c) reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II.

Bokstav c gjelder ikke reguleringsplaner der konsekvensene av det konkrete tiltaket er tilfredsstillende utredet på overordnet plannivå og der reguleringsplanen er i samsvar med overordnet plan, eller detaljreguleringer som er i samsvar med områdereguleringer behandlet etter forskriften.

Kommunen er ansvarlig myndighet etter bokstav a, b og c, der ikke annet fremgår av vedlegg I eller vedlegg II.

For tiltak i vedlegg II der det ikke utarbeides plan, skal tiltaket behandles etter forskrift om konsekvensutredninger for tiltak etter sektorlover.

§ 4. Vurdering etter vedlegg III for planer som omfattes av § 3

Ansvarlig myndighet skal tidligst mulig ta stilling til om en reguleringsplan som omfattes av § 3 kan få vesentlige virkninger, jf. vedlegg III. Dette skal skje før oppstart av planarbeidet etter plan- og bygningsloven § 12-8.

Forslagsstiller skal selv gjøre en vurdering av om planen kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Ved vurdering av om en reguleringsplan kan få vesentlige virkninger, skal ansvarlig myndighet ta utgangspunkt i opplysninger gitt av forslagsstiller, og på ellers foreliggende kunnskap. Ansvarlig myndighet skal i nødvendig grad ta kontakt med berørte myndigheter for å avklare om planen kan få vesentlige virkninger, jf. vedlegg III.

Dersom ansvarlig myndighet finner at planen kan få vesentlige virkninger, skal dette begrunnes og fremgå av varsel og kunngjøring om oppstart av planarbeidet. Planen behandles i samsvar med forskriften.

Dersom ansvarlig myndighet finner at planen ikke vil få vesentlige virkninger, skal dette begrunnes og fremgå av varsel og kunngjøring om oppstart av planarbeidet.

Ansvarlig myndighet skal, dersom krav om behandling etter forskriften er reist, men ikke tatt til følge, begrunne dette i forbindelse med utleggelse av planforslaget til offentlig ettersyn, jf. plan- og bygningsloven § 12-10 og § 12-11.

§ 5. Planprogram

Forslagsstiller skal utarbeide forslag til planprogram. Kravet til planprogram gjelder ikke for planer etter § 3 bokstav c.

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, beskrive det aktuelle området og hvilke problemstillinger som anses viktige for miljø og samfunn i det konkrete planarbeidet, basert på eksisterende kunnskap. Relevante og realistiske alternativer skal beskrives, og det skal fremgå hvordan behandlingen av disse skal ivaretas i planarbeidet. Det skal også gjøres rede for planprosess med frister, deltakere og opplegg for medvirkning, spesielt for grupper som antas å bli særlig berørt. Det skal foreligge kart over planområdet.

Forslaget til planprogram skal, med utgangspunkt i relevante rammer og krav gitt i § 7 og vedlegg IV, redegjøre for hvilke forhold som skal utredes og belyses i konsekvensutredningen. Det skal beskrives hvilke fremgangsmåter eller metoder som skal benyttes i utredningene for å fremskaffe nødvendig og beslutningsrelevant kunnskap. Planprogrammet skal utformes slik at det kan tas stilling til om planarbeidet er gjennomført i samsvar med planprogrammet.

Ved revisjon av kommuneplanens arealdel skal forslag til planprogram skille mellom utredning av enkeltområder og utredning av planen som helhet. Der det er aktuelt skal planmyndigheten klargjøre hvilken dokumentasjon som forventes å følge nye innspill til byggeområder. Dersom det ved revisjon av kommuneplanens arealdel eller ved utarbeidelse av kommunedelplan tas sikte på å utrede konsekvensene av et konkret tiltak, jf. § 2 bokstav f eller § 3 bokstav c, må dette fremgå av planprogrammet.

§ 6. Høring, behandling og fastsetting av planprogram

Forslag til planprogram skal sendes på høring til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner og legges ut til offentlig ettersyn. Dette skal normalt skje samtidig med varsling av planoppstart, jf. plan- og bygningsloven § 8-3, § 11-13 og § 12-9.

Det skal settes en rimelig frist for uttalelser. Fristen for å gi uttalelse skal være minst seks uker.

Ansvarlig myndighet skal, som ledd i arbeidet med å fastsette planprogram, vurdere behovet for og hvis nødvendig, gjennomføre et offentlig møte om saken.

Dersom berørte regionale eller statlige myndigheter vurderer at planen kan komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn innenfor eget ansvarsområde, skal dette fremgå av høringsuttalelsen.

Ansvarlig myndighet fastsetter planprogrammet. Ved fastsetting skal det redegjøres for høringsuttalelser og hvordan disse er vurdert og ivare tatt i fastsatt planprogram. Ansvarlig myndighet skal, blant annet med bakgrunn i høringsuttalelser, gi nødvendige føringer for planarbeidet.

Planprogrammet skal fastsettes innen ti uker etter frist for uttalelser. De som har avgitt høringsuttalelse skal gjøres kjent med fastsatt planprogram.

Ansvarlig myndighet kan etter høring avslutte saksbehandlingen ved å unnlate å fastsette et planprogram. Denne bestemmelsen gjelder ikke statlige planinitiativ etter plan- og bygningsloven § 3-7.

§ 7. Innhold i planforslag med konsekvensutredning

Planforslag med konsekvensutredning skal utarbeides på bakgrunn av fastsatt planprogram og relevante krav til dokumentasjon gitt i denne paragrafen og vedlegg IV. For planer som er unntatt fra kravet om planprogram, skal konsekvensutredningen utarbeides på bakgrunn av kravene i denne paragrafen og relevante krav til dokumentasjon gitt i vedlegg IV. Det skal videre ses hen til uttalelser innkommet ved varsel av planoppstart.

Konsekvensutredningen skal tilpasses plannivået og være relevant for de beslutninger som skal tas.

Konsekvensutredningen skal ta utgangspunkt i foreliggende kunnskap og nødvendig oppdatering av denne. Der hvor slik kunnskap ikke foreligger om viktige forhold skal det i nødvendig grad innhentes ny kunnskap.

Konsekvensutredningen, herunder feltundersøkelser, skal gjennomføres i henhold til anerkjent metodikk og utføres av personer med relevant faglig kompetanse.

Konsekvensutredningen skal redegjøre for vurderte alternativer, og i nødvendig grad omfatte utredning av relevante og realistiske alternativer, herunder alternativ lokalisering. anbefalt alternativ skal begrunnes.

Det skal redegjøres for undersøkelser eller tiltak som kan iverksettes for å tilpasse planen til omgivelsene, for avbøte skader eller ulemper og for å overvåke og klargjøre faktiske virkninger av planen.

Planforslag med konsekvensutredning, planbeskrivelsen, skal normalt utgjøre et samlet dokument. Det skal utarbeides et ikke-teknisk sammendrag av konsekvensutredningen.

For kommuneplanens arealdel utredes kun de delene av planen som fastsetter rammer for fremtidig utbygging og som innebærer endringer i forhold til gjeldende plan.

Konsekvensutredningen av arealdelen skal beskrive virkninger for miljø og samfunn av nye utbyggingsområder eller vesentlig endret arealbruk i eksisterende byggeområder. Omfang og nivå på utredning av enkeltområder må tilpasses områdets størrelse, utbyggingens omfang og antatte konfliktgrad. Det skal også gis en vurdering av virkningene av de samlede arealbruksendringene for miljø og samfunn. Der planen kun inneholder strategier for fremtidig arealbruk, skal det gis en vurdering av hvordan disse vil påvirke miljø og samfunn.

Det skal i konsekvensutredningen av arealdelen redegjøres for hvilke forhold som skal avklares og belyses nærmere i tilknytning til senere regulering av områdene, jf. plan- og bygningsloven § 11-9 nr. 8.

For reguleringsplaner skal virkningene av planen som helhet inngå ved vurderingen av konsekvensene. Forhold som er tilfredsstillende utredet i overordnet plan, herunder aktuelle lokaliseringalternativ, skal ikke utredes på nytt.

§ 8. Høring og offentlig ettersyn av planforslag med konsekvensutredning

Planforslag med konsekvensutredning skal sendes på høring til berørte myndigheter, parter og interesseorganisasjoner og legges ut til offentlig ettersyn. Det skal settes en rimelig frist for høringsuttalelser. Fristen for å gi uttalelse skal være minst seks uker.

Relevante bakgrunnsdokumenter og fagrapporter skal være tilgjengelige hos ansvarlig myndighet og forslagsstiller. Planforslag med konsekvensutredning og eventuelle bakgrunnsdokumenter og fagrapporter skal gjøres tilgjengelige på Internett.

Data som er samlet inn i arbeidet med konsekvensutredningen skal systematiseres i henhold til gitte standarder der dette foreligger. Data skal gjøres tilgjengelig for offentlige myndigheter slik at de kan legges inn i offentlige databaser. Forslagsstiller skal selv sørge for å legge inn innsamlede data i databaser, der det er lagt til rette for dette.

§ 9. Tilleggsutredninger

Ansvarlig myndighet skal, på bakgrunn av høringen, ta stilling til om det er behov for tilleggsutredninger eller ytterligere dokumentasjon om bestemte forhold. Eventuelle tilleggsutredninger skal sendes på høring til dem som har avgitt uttalelse til planforslaget. Fristen for uttalelse bør ikke settes kortere enn to uker.

§ 10. Hensyntaken til konsekvensutredningen ved vedtak og gjennomføring

Planmyndigheten skal ved behandlingen av planen ta hensyn til konsekvensutredningen og innkomne uttalelser. I saksfremlegget eller innstillingen til vedtak skal det fremgå hvordan virkningene av planforslaget med konsekvensutredning og høringsuttalelser er vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt. Det skal også redegjøres for hvordan aktuelle alternativer er vurdert.

Planmyndigheten skal fastsette vilkår for å klargjøre, overvåke og avbøte vesentlige negative virkninger av planen for miljø og samfunn. Planmyndigheten kan bestemme at det skal utarbeides et miljøoppfølgingsprogram. Slike vilkår skal gis som bestemmelser, jf. plan- og bygningsloven § 11-8, § 11-9, særskilt nr. 8, eller § 12-6, § 12-7, særskilt nr. 12.

Oppfølgende undersøkelser i henhold til annet ledd skal gjøres offentlig tilgjengelige.

§ 11. Offentliggjøring av vedtak

Saksfremlegget eller innstillingen med begrunnelse skal være offentlig tilgjengelig. Planvedtaket i saken skal kunngjøres i samsvar med plan- og bygningsloven § 11-15 og § 12-12. Dokumentene skal gjøres tilgjengelige på internett.

§ 12. Særskilte regler om planprogram

I de tilfeller der regional eller kommunal planstrategi også inneholder et planprogram for et konkret planarbeid, kan et eget planprogram for planarbeidet unnlates.

Planprogram kan benyttes til å avklare og fastsette overordnede rammebetingelser for arbeidet med senere reguleringsplaner for et område, og også for flere pågående reguleringsplanprosesser innenfor et større område.

Planprogram, og eventuelt konsekvensutredning, kan også benyttes til å ta stilling til hvilke alternative lokaliteter man gjennomfører et reguleringsarbeid for etter plan- og bygningsloven.

For statlige tiltak kan vedkommende fagdepartement bestemme at planprogram skal høres sammen med konseptvalgutredning som grunnlag for beslutning om valg av konsept.

§ 13. Endringer eller avklaring av konsekvensutredningsplikt etter varsel om oppstart av planarbeidet

Dersom det skjer endringer av plan i tidspunkt mellom varsel om oppstart av planarbeidet og utleggelse av planforslag til offentlig ettersyn, og endringen medfører at planen omfattes av forskriften, skal planen behandles etter bestemmelsene i forskriften.

Dersom det i denne perioden fremkommer nye opplysninger eller skjer endringer i faktiske forhold som medfører at planer etter § 3 likevel kan få vesentlige virkninger, jf. vedlegg III, skal det i planforslaget gis en særskilt redegjørelse for planens virkninger for det aktuelle kriteriet.

§ 14. Behandling av endringer av planer etter gjennomført høring

Ved endringer av planer etter gjennomført høring av planforslag, jf. § 8, skal ansvarlig myndighet påse at konsekvensene av endringene blir redegjort for før det fattes vedtak i saken. Tilsvarende gjelder for endringer av planer som utløser ny behandling etter plan- og bygningsloven.

§ 15. Avklaring og endring av rollen som ansvarlig myndighet

Ved usikkerhet eller uenighet, kan Kommunal- og moderniseringsdepartementet avgjøre hvem som er ansvarlig myndighet.

Dersom hensynet til ivaretagelse av nasjonale eller viktige regionale hensyn tilsier det, eller planen omfatter flere kommuner eller fylker, kan Kommunal- og moderniseringsdepartementet i samråd med berørte myndigheter bestemme at en annen myndighet enn den som fremgår av forskriften skal være ansvarlig myndighet. Dette gjelder også for fastsettelse av planprogram i saker hvor statlige eller regionale myndigheter organiserer planarbeidet og utarbeider planforslag i henhold til plan- og bygningsloven § 3-7.

Dersom ansvarlig myndighet ikke fastsetter planprogrammet innen rimelig tid, jf. § 6 sjette ledd, kan Kommunal- og moderniseringsdepartementet selv fastsette planprogrammet etter at kommunen har fått mulighet til å uttale seg.

§ 16. Konsekvensutredning ved grenseoverskridende virkninger

Klima- og miljødepartementet er nasjonalt kontaktpunkt for planer som kan få vesentlige virkninger i en annen stat og planer i en annen stat som kan få vesentlige virkninger i Norge.

Dersom en plan kan få vesentlige virkninger i en annen stat, skal ansvarlig myndighet involvere berørte myndigheter i denne staten samtidig med høring i Norge med invitasjon til å delta i planprosessen. Kravene til saksbehandling i § 6 og § 8-11, § 13 og § 14 skal legges til grunn hvis annen stat velger å delta i planprosessen. Kopi av dokumentene sendes til Klima- og miljødepartementet, som skal varsle rett myndighet i berørt stat.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet kan i samråd med Klima- og miljødepartementet pålegge forslagsstiller å utarbeide planprogram og planforslag med konsekvensutredning i de språk som er nødvendige, og å delta i offentlig møte i berørt stat.

Dersom norske myndigheter blir varslet, eller på annen måte får kunnskap om planer i en annen stat som kan få vesentlige virkninger i Norge, skal Klima- og miljødepartementet underrettes om dette.

Klima- og miljødepartementet skal påse at informasjon om planen fra opphavlandet gjøres kjent for berørte norske myndigheter, parter og interesseorganisasjoner, og at høringsuttalelser fra disse oversendes opphavlandet.